

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Överföring av reningsteknologi från rika till fattiga länder optimalt ur välfärdssynpunkt påvisas i doktorsavhandling
  - Byskolan betyder pedagogisk kvalitet för eleven och livskvalitet i lokalsamhället visar doktorsavhandling
  - Klart med storregioner i Sverige
  - *"Regionförvaltningsreformen förbättrar servicen och verksamhetsförutsättningarna för landsbygdsnäringsarna"*
  - YTR godkände det femte landsbygdspolitiska helhetsprogrammet
  - Läs även detta: **Enskilda kunder skall rädda turismen i åboländska skärgården*
*Bybutik i Borgå skärgård blir Internetbutik **Road Show-turnén gästar Vasa*
*Horisontala sammanhållningen stark, vertikala svag, motsägs av monumentala nationalismen – Backa om Oregon och dialektiken i sin blogg
-

ÖVERFÖRING AV RENINGSTEKNOLOGI FRÅN RIKA TILL FATTIGA LÄNDER OPTIMALT UR VÄLFÄRDSSYNPUNKT PÅVISAS I DOKTORSAVHANDLING

Ett varmare klimat leder till kraftigare stormar, mer omfattande översvämningar och längre torrperioder. Den accelererande växthuseffekten slår hårdast mot fattiga människor som är beroende av naturen för att överleva. För att minska utsläpp av växthusgaser bör industriländer dela med sig av sin reningsteknologi, vilket också skulle kunna minska industriländernas kostnader för att uppnå avtalen i Kyotoprotokollet, menar Linda Sahlén vid Umeå universitet, som i sin doktorsavhandling visar att det vore optimalt ur välfärdssynpunkt att reningsteknologi överförs från rika till fattiga länder. Kyotoavtalet innehåller bindande utsläppsmål för industriländerna under åren 2008-2012. Ifall dessa åtaganden kombineras med möjligheten att tillgodoräkna sig utsläppsreduceringar i andra länder, kommer intresset att investera i reningsteknologi i utvecklingsländer att öka. *Mer om Sahléns doktorsavhandling och disputation finns på Umeå universitets hemsida på webbadressen <http://www.umu.se/om-universitetet/pressinformation/pressmeddelanden/nyhetsvisning/?contentId=21658>.*

BYSKOLAN BETYDER PEDAGOGISK KVALITET FÖR ELEVEN OCH LIVSKVALITET I LOKALSAMHÄLLET VISAR DOKTORSAVHANDLING

Den lilla byskolan har blivit ett sparobjekt i Finland och på andra håll i västvärlden. Med indragningshotade skolor följer sedan livliga debatter. I PeM Gunilla Karlberg-Granlunds nyutkomna doktorsavhandling *Att förstå det stora i det lilla. Byskolan som pedagogik, kultur och struktur* klarläggs varför lokalsamhället försvarar de små skolornas fortsatta existens, trots att skolorna sägs vara sämre skolor, och varför lärare fortsätter arbeta i små indragningshotade byskolor, trots osäkerheten. Genom djupintervjuer med tolv finlandssvenska lärare i små byskolor, analys av skolnedläggningsdebatt och utbildningspolitiska styrdokument, samt genom teoretiskt förankrade reflektioner, skapas en djupare förståelse av litenhetens och

närhetens innebörd, samt av vad som kännetecknar byskolan och byskolans sammanhang på mikro- och makronivå. Djupgående studier av det lilla ger kunskap om hur utbildningen kan möta den stora utmaningen att främja barns långsiktiga helhetsutveckling. Forskning om de minsta enheterna i den finländska utbildningen ger kunskap om det viktiga i pedagogiska relationer och i skolgemenskaper, men synliggör även samhälls skeendets inbyggda konflikter om mål och värderingar. I det lilla sammanhanget förtydligas de stora frågorna om pedagogik, kultur och struktur, samt om samverkan mellan dem. Doktorsavhandlingen visar på att byskolan innebär pedagogisk kvalitet för den enskilda eleven och livskvalitet i lokalsamhället. Byskolan har både en pedagogisk och kulturell funktion, vilket behöver utvärderas i ett samhälleligt helhetsperspektiv. Analysen visar dessutom att det verkar finnas en inbyggd konflikt i utbildningsplaneringens föresatser, att samtidigt uppnå både jämlikhet, kostnadseffektivitet och kvalitet. Resultaten indikerar på att strukturella förändringar behöver analyseras med avseende på hur de påverkar skolkulturen och lärarnas möjligheter att uppnå de mål de anser viktiga i relation till sina elever, samt med avseende på hur förändringarna påverkar elevernas möjligheter till helhetsutveckling och meningsfullt lärande. I Karlberg-Granlunds doktorsavhandling i pedagogik, som framläggs till offentlig granskning 30.1 vid Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi i Vasa, dokumenteras ett värdefullt pedagogiskt kunnande som riskerar att försvinna från den finländska utbildningen, ifall de små skolorna stängs. Avhandlingen belyser även centrala frågor i samhälls skeendet genom att den placerar in byskolan i ett historiskt och kulturellt sammanhang. *Mer om Karlberg-Granlund och hennes disputation finns under webbadressen <http://www.abo.fi/public/News/Item/item/1375>. Se även Vasabladets nätupplaga på webbadress <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=35248> och YLE:s Internytt på webbadresserna <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=149742>, respektive <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=149716>, där den senare texten handlar om besvikelsen över hotet mot Barösundsskolan.*

KLART MED STORREGIONER I SVERIGE

Efter mycket vända och en del besvär har den svenska regeringen nu enats i regionfrågan, vilket innebär att nuvarande regionförsök i Skåne och Västra Götaland permanentas, medan Halland och Gotland omvandlas till regionkommuner. Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland samt kommunerna Sundsvall och Ånge får lov och vänta till nästa mandatperiod. Regeringspartierna har närmast sig varandra från delvis olika ingångsvärden i synen på regionfrågan, där centrala frågor har varit synen på en beskattningsnivå, regionernas politiska innehåll, tidsplaner för ett eventuellt genomförande och hur ansökningar om regionbildningar skall hanteras. Regeringen har samtidigt noga följt med de diskussioner och önskemål som finns runt om i landet. Man har även enats om att Sverige framöver kommer att ha tre politiskt beslutsfattande nivåer med beskattningsrätt – staten, regionkommuner och primärkommuner. Vidare anser man att det är centralt att få en helhet i synen på landets regionutformning. En ökad tydlighet i ansvarsfördelning och förbättrad samordning av verksamheter som i dag spänner över statlig, regional och lokal nivå är fortsatt nödvändig, detta oaktat den regionala utformningen av Sverige. *Uppgifterna är från svenska regeringens webbplats under adressen <http://www.regeringen.se/sb/d/11548/a/119423>, tidningen Smålandspostens nätupplaga på adress [http://www.smp.se/nyheter/sverige/reinfeldt-fick-backa-om-storregioner\(1116160\).gm](http://www.smp.se/nyheter/sverige/reinfeldt-fick-backa-om-storregioner(1116160).gm) och Piteå-Tidningens nätupplaga under adressen <http://www.pitea-tidningen.se/nyheter/artikel.aspx?ArticleId=4396552>. Frågan om hur Sverige ska organiseras i framtiden har diskuterats allt sedan Ansvarskommittén lämnade sitt slutbetänkande i februari 2007 (se webbadressen <http://www.regeringen.se/content/1/c6/07/75/20/a50fe36e.pdf>). I ursprungsförslaget handlade det om att de nuvarande 21 länen och landstingen skulle ersättas av sex till nio storregioner. Det här*

skulle ha inneburit den mest genomgripande reformen av Sveriges organisering sedan 1600-talet. Tanken var att förändringen skulle ske redan från år 2011, vilket hade inneburit att val till de nya regionerna skulle ske redan i samband med valet 2010.

”REGIONFÖRVALTNINGSREFORMEN FÖRBÄTTRAR SERVICEN OCH VERKSAMHETSFÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR LANDSBYGDSNÄRINGARNA”

Enligt kommunminister Mari Kiviniemi förbättrar den aktuella regionförvaltningsreformen servicen och verksamhetsförutsättningarna för landsbygdsnäringsarna, då de centralaste uppgifterna koncentreras till närings-, trafik- och miljöcentraler, vilka grundas på ett och samma ställe. Reformen underlättar förverkligandet av principen med ett enda serviceställe, vilket minskar på bollandet av kunderna mellan olika byråer. Närings-, trafik- och miljöcentralerna skall från och med ingången av år 2010 ansvara för de nuvarande TE-centralernas, regionala miljöcentralernas, vägdistriktens och en del av länsstyrelsernas uppgifter. Skogscentralerna förblir administrativt självständiga, men ur funktionell synvinkel kommer de att kopplas mycket fastare än hittills både till närings-, trafik- och miljöcentralerna och till landskapsförbunden. *”Det ligger även på längre sikt i landsbygdsnäringsarnas intresse att frågor som gäller näringspolitiken, miljön, naturresurserna och trafiken koordineras bättre än tidigare. När det gäller större principiella linjer betyder ett gemensamt viljetillstånd också att meningsskiljaktigheter inom statens regionförvaltning inte flyttas från ministerierna till det regionala planet. Styrningen av den nya regionförvaltningen borde möjliggöra detta på ett bättre sätt än förr,* sade Kiviniemi som höll tal vid MTK:s (Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenters) funktionärsdagar i Helsingfors 21.1. Uppgifterna är från finansministeriets pressmeddelande från 21.1 (7/2009) och finns under webbadressen http://www.vm.fi/vm/sv/03_pressmeddelanden_och_tal/01_pressmeddelanden/20090121Kivini/name.jsp.

Finansministeriet arrangerar under februari-mars fyra regionala seminarier om projektet för att reformera regionförvaltningen (ALKU). Träffarna är avsedda för regionförvaltningsmyndigheterna samt representanter för personalen och informationen, medlemmarna i regionala reformeringsarbetsgrupper och intressegrupper som är med i landskapernas samarbetsgrupper, samt för kommunrepresentanter. Seminariedagarna hålls 2.2 (Tavastehus), 23.2 (Rovaniemi), 2.3 (S:t Michels) och 5.3 (Vasa).

Inbjudningsseminariernas framställningar publiceras efteråt på projektets webbplats www.vm.fi/alku. Uppgifterna är från ÖF:s Nyhetsposten ~ Uutisposti nr 1-2009 som finns på adress http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti_1_2009-%7Blhtqx-ix5gx-ewcxn%7D.pdf, samt från kommunikationsenheten vid finansministeriet.

YTR GODKÄNDE DET FEMTE LANDSBYGDSPOLITISKA HELHETSPROGRAMMET Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) godkände i tisdags (27.1) det femte landsbygdspolitikens helhetsprogrammet *Maaseutu ja hyvinvoiva Suomi*, som är YTR:s åtgärdsprogram för åren 2009-2013. Programmet innehåller över 140 konkreta åtgärder för att utveckla landsbygden. Med helhetsprogrammet påverkar man å ena sidan, att det skall vara gott att leva och arbeta på landsbygden. Å andra sidan strävar programmet efter att de befintliga resurserna och möjligheterna på landsbygden stöder allt bättre hela landets välfärd och konkurrensförmåga. Programmets beredning var en lång och öppen process, som började redan hösten 2007. Beredningen bestod av arbetsgruppsarbete, sammanträden, regionala möten, samt omfattande kommentar- och utlåtanderundor. Programmet ger en bredskalig expertgrupps syn på vad som borde göras för att förbättra landsbygdens livskraft till år 2013. Det är en utmaning för olika förvaltningsområden och för så väl den privata, offentliga som tredje sektorns aktörer, vilka berörs av programmets förverkligande. En förutsättning

för genomförandet är att få en omfattande grupp bunden till de nu fastställda målen för landsbygdens utveckling och för YTR:s verksamhet. Det godkända helhetsprogrammet får politiskt stöd i landsbygdspolitiska redogörelsen, som regeringen ger riksdagen senare i år. Helhetsprogrammet med sina strategiska linjedragningar ligger som grund för redogörelsens beredning. *Uppgifterna (på finska) är från YTR:s hemsida och finns under webbadressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/tiedotteet/ytr_hyvaksyi_viidennen_maaseutupoliittisen_kokonaisohjelman.html, medan landsbygdspolitiska helhetsprogrammet finns på adressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/849/Kokonaisohjelma_YTRlle_2701_nettiin.pdf.*

LÄS ÄVEN DETTA

Enskilda kunder skall rädda turismen i åboländska skärgården

Inom turismbranschen i Åboland märker man redan av att företagskunder minskat märkbart. Många satsar nu i stället på att locka individuella kunder. VD:n och ägare till Finlands skärgårdsbokning Pirjo Hoffström säger att de just nu arbetar mycket med att locka familjer och enskilda resenärer med olika aktiviteter och skraddarsydda paket. Även Malena Lindqvist på försäljningsavdelningen på Strandbo Group säger att de satsar extra mycket på privata kunder för att fylla bortfallet från företagskunderna och hoppas på att turismbranschen i skärgården, skall räddas av att många kommer att tillbringa semestern inom landets gränser i år. Lindqvist menar, att trots att recessionen tydligt märks av i minskningen av företagskunder, så finns det ändå en möjlighet att 2009 inte blir ett sämre år för dem än ifjol, ifall deras skraddarsydda paket med aktiviteter för privatpersoner har god tillgång (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=149834>).

Bybutik i Borgå skärgård blir Internetbutik

Söderby-Boden på Pellinge i Borgå skärgård genomgår en generationsväxling. De nya ägarna har som mål att utveckla bybutiken till en Internetbutik. Man skall kunna beställa varor via Internet och få dem hemkörda eller så avhämtar man dem själv vid överenskommen tidpunkt. Söderby-Boden skall även satsa på service för båtfolk med utökat sortiment och anvisningar om båtlederna till butiken (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=149706>).

Road Show-turnén gästar Vasa

Lokalt ansvar – Road Show-turné i anknytning till det nationella programmet för byverksamhet och Leader-grupper 2008-2013 har nått landskapet Österbotten. Tillfället, som är det enda som hålls på svenska, ordnas i Gamla Vasa på Yrkesakademin 16.2 kl. 9.30. Det som tas upp under dagen har följande rubriker: *Nationella landsbygdspolitikens och lokala utvecklingens gemensamma mål och framtid, Vad det nationella programmet kräver av de lokala aktörerna, Hur driva ett framgångsrikt projekt?* (Stina Sandström, intendent på ett av Västerbottens största besöksmål bruksmuseet Olofsfors bruk), *Programmets genomförare och ansvarsbärare i landskapet; programmets viktigaste punkter för åtgärder att förverkliga, Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland och dess beröringspunkter mellan det nationella programmet för byverksamhet och Leader-grupper, samt Svenska studiecentralens timstöd som hjälp i utvecklingsåtgärderna.* Dagen avslutas med sammanfattning om hur man går vidare. Arrangörer är Byverksamhet i Finland rf (SYTY), landsbygdsnätverksenheten och Aktion Österbotten. Turnén (inalles 18 tillfällen), som startade i Vihtijärvi 15.8.2008 och avslutas i Levi 2.4.2009, är inriktad på att öka färdigheterna inom den lokala verksamheten och att planera framtiden. *Info, program och anmälningsuppgifter (anmälan senast 9.2) finns på webbadressen www.aktion.fi.* För att få igång samtalet och dialogen, hoppas man på SYTY att deltagarna i förväg funderar

på tio programåtgärder, som de anser viktiga och som de tänker genomföra gemensamt i sitt landskap inom en snar framtid, samt även hur de tänker gå tillväga.

SYTY:s nationella program för byaverksamhet och Leader-grupper Vastuuta ottava paikallisyhteisö – Kylätoiminnan ja Leader-ryhmien valtakunnallinen ohjelma 2008-2013 (Lokalsamhället tar ansvar – Byaverksamhetens och LEADER-gruppernas nationella program 2008-2013), finns att läsas (på finska) på SYTY:s hemsida under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/files/download/Vastuutaottavapaikallisyhteiso-Kylatoiminnanjalleader-ryhmienvaltakunnallinenohjelma2008-20132-2008.pdf>.

Horisontala sammanhållningen stark, vertikal svag, motsägs av monumental nationalismen – Backa om Oregon och dialektiken i sin blogg

Oregon är ett individualistiskt samhälle, tycker Peter Backa att han har märkt. Det är individen som gäller, men ofta uttrycks det som ”folket”. JAG kan nog skriva lagar själv, hålla koll på hur ”de” använder mina skattepengar och rätt att försvara mig. Individualismen har gått för långt. Man har gått till överdrift som Janken Myrdal skulle säga, skriver Backa. Men samtidigt är den kollektiva känslan även stark. Folk ställer upp för varandra om det blir problem. Den dialektiska tanken om att varje tendens innehåller sin motsats, verkar således passa som hand i handske. Men den kollektiva känslan har även en motsats. Det ges inte mycket för de valda beslutsfattarna. ”Man kunde uttrycka det så att den horisontala sammanhållningen är stark, medan den vertikala sammanhållningen är svag. Och i följande skede motsägs det av den monumental nationalismen ... (Ni skulle bara ha hört prästen i söndags ...).” Motsatsen kan man se i Finland – vi har ett starkt samhälle som tar hand om oss. Men detta leder inte till en folklig sammanhållning på samma sätt som i Oregon, utan känslan för det kollektiva blir svagare. ”Har vi också gått till överdrift?”, undrar Backa. Men båda samhällena förändras och kanske den dialektiska processen igen för oss till sin motsats? På webbadressen <http://peterbacka.blogspot.com/> kan ni läsa och kommentera Backas blogg. Peter Backa är under fem månader fram till 1.5.2009 forskningsledig för att studera hur myndigheter och tredje sektorn samarbetar inom landsbygdsutvecklingen. Enligt många forskare har det offentliga, stat och kommun, allt mer börjat använda sig av mer eller mindre inofficiella nätverk som ett redskap. Detta har också varit påtagligt inom landsbygdsutvecklingen i Finland. Peter Backas forskning går ut på att studera hur detta har växt fram och hur det påverkar såväl myndigheterna som de ideella organisationerna som deltar. En del av forskningen inriktas på en jämförelse av de här fenomenen i Finland med motsvarande utveckling i Oregon. Backas forskning är inte knuten till något universitet.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma

med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
